

Американски университет в България (АУБ), гр. Благоевград

1. Резюме с акценти на постигнатото през 2022

- През отчетния период са реализирани 43 колективни и индивидуални научни изследвания в различните академични направления, чиито резултати са публикувани в реномирани научни издания, като 58% от реализираните публикации са в издания, реферирани и индексирани в световноизвестните бази данни с научна информация Scopus и/или Web of Science, а останалите – в авторитетни чуждестранни издания с научно рецензиране.
- Забелязани са: 246 цитирания в научно-рецензирани списания; 195 цитирания в монографии и колективни томове; 647 цитирания в издания, индексирани в Scopus и/или WoS, 629 от които – в издания с имакт фактор или имакт ранг. Съпоставени с немногочисления академичен състав на АУБ (51 преподаватели на ТД), числата свидетелстват за високото качество и значимост на направените изследвания.
- Инициентирано е създаването на Център за демокрация, информация и гражданство, като е привлечено дарение в размер на \$200 000 от частни донори.
- Подписани са седем нови споразумения за академично сътрудничество с университети и научни организации в България чужбина.

2. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 1. *Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания*

Един от многото начини, по които АУБ гарантира високото професионално академично качество на своите преподаватели, е чрез процедурата за професионално израстване, в това число хабилитация в България - поне тези, за които тази възможност е достъпна.

[Тези от преподавателите в АУБ, които са американски граждани, нямат тази

възможност, независимо от опита и научните им постижения, поради специфичния начин на наемане съгласно Споразумение между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати за икономическа, техническа и съответна друга помощ, обн., ДВ, бр. 14 от 16.02.1999 г. с аналогични на основен трудов договор задължения и натовареност]. Едно от допълнителните изисквания, които АУБ поставя, се отнася до допускането на вътрешни за АУБ кандидати до конкурс по ЗРАСРБ след успешна вътрешна атестация за повишаване в академична длъжност, съгласно практиките на американското висше образование, основана на научни резултати. Вътрешният правилник на АУБ (ФН 12.3.3.2) определя едно от условията за успешна вътрешна атестация по следния начин: „Научните и творчески резултати на кандидата за вътрешно повишение трябва да отговарят на съответните за желаната по-висока академична длъжност в научната област на кандидата, типични за американско висше училище, предлагащо висше образование в стил *Liberal Arts*”.

3. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 2. *Повишаване на жизнения стандарт и на социалния статус на учените и специалистите, заети в научноизследователска дейност, посредством осигуряване на адекватно и съобразено с постигнатите резултати заплащане, както и на добри условия на труд.*

Съобразяването на заплащането на учените с постигнатите резултати се осъществява в редица направления, едно от които е предоставяне на повишение на заплатата от 10 000 лева на годишна база при успешно завършване на конкурс по ЗРАСРБ. Освен това, АУБ предоставя административна помощ по съставяне на списъците с публикации и цитирания на кандидата и установяване на тяхното съответствие с държавните изисквания (МНИ).

Жизненият стандарт и социалният статус на учените се поддържа от конкурентното заплащане, поддържано от АУБ, както и от предоставянето на многобройни финансови фондове в подкрепа на научната дейност на всеки преподавател на академична длъжност в АУБ. Заплащането се актуализира всяка година съгласно инфлацията.

4. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 3. *Повишаване на броя на учените до характерни за ЕС нива и балансираното им разпределение по възраст, пол, научни области и региони*

АУБ допринася към постигането на целта, свързана с повишаване на броя на учените, като активно наема международен академичен състав и предлага привлекателни условия на труд, конкурентно заплащане и високо ниво на информационно и ресурсно осигуряване. Понастоящем академичният състав на АУБ е от следните държави: България, САЩ, Канада, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Косово, Ливан, Нова Зеландия, Северна Македония, Полша, Южна Корея, Испания, Швейцария, Турция, Великобритания. През пролетния семестър на 2023 г. 43% от академичния състав е от България, 19% - от САЩ, а 38% - от други държави.

5. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 4. *Развитие, поддържане и ефективно използване на модерна научна инфраструктура, балансирана по тематични области и региони, и осигуряване на необходим достъп до европейска и международна научна инфраструктура*

С цел бързо и значително разширяване и подобряване на изследователския си профил и институционалната си изследователска култура, АУБ създаде Център за информация, демокрация и гражданство (ЦИДГ) като официална организационна структура, предназначена да насърчава и подкрепя изследователската дейност.

Друг начин, по който АУБ увеличава достъпа на академичния си състав до съвременни научни инфраструктури, е чрез активно асоцииране с международни университетски мрежи. Новост в това отношение е включването на АУБ в Университетската мрежа на Отворено общество (OSUN – Open Society University Network)

(<https://opensocietyuniversitynetwork.org/>). OSUN осигурява достъп до по-големи университети, включително европейски университетски партньори, които притежават значителна научноизследователска инфраструктура. В OSUN членуват 27 колежа и университета и 15 изследователски и образователни институции от цял свят.

<https://opensocietyuniversitynetwork.org/about/members/>

Също така, неотдавна АУБ стана член и на Глобалния алианс за либерални изкуства (*Global Liberal Arts Alliance - GLAA*): <https://liberalartsalliance.org/about-us/> . GLAA включва 30 колежа и университета от цял свят и изследователски организации като *Athens Democracy Forum* и *Alliance Institute on Oral History in the Liberal Arts*. Чрез това членство АУБ получава непосредствен достъп до изследователските ресурси на университетската мрежа.

6. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 5. *Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция*

Научните резултати на академичния състав на АУБ са предимно международно публикувани във високоавторитетни академични издания и бази данни. Това се дължи на последователните ни усилия да наемаме преподаватели с висока международна квалификация.

7. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 6. *Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение*

Считаме, че чрез създаването на Центъра за информация, демокрация и гражданство към АУБ се създават условия за повишаването на количеството и качеството на научните изследвания на академичния състав на АУБ, както и за принос към областта на социалните и културните иновации (спомената напр. в Национална пътна карта за научна инфраструктура 2020 – 2027 г., стр. 12). Чрез наемането на международен академичен състав и предоставяне на благоприятни условия за извършване на научна дейност АУБ създава необходимите условия за извършване на научни изследвания по въпроси от регионално и национално значение от международни учени. АУБ финансира собствени програми за входяща академична мобилност, каквито са програмите „Проучване на Югоизточна Европа“ и „Паница“, чрез които се привличат международни учени за кратък (половин или една година) престой в България и извършване на

изследвания, свързани с региона.

8. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 7. *Поощряване на приложните научни изследвания и фокусирането им върху приоритетните области на ИСИС*

АУБ активно развива програми по предприемачество и устойчиво развитие. Програмата *Elevate* на АУБ осигурява академично ръководство и корпоративна подкрепа за осъществяване на предприемачески инициативи на студенти. Неотдавна беше осигурено финансиране от частен дарител за развитие на програма за устойчиво развитие с потенциал за приобщаване на местната общественост. АУБ подкрепя журналистическото академично направление на университета за участие в националните инициативи, свързани с медийната грамотност.

9. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 8. *Стимулиране на частните инвестиции в науката*

С оглед стимулиране на частните инвестиции във висшето образование и науката, АУБ неотдавна създаде нова длъжност: Мениджър "Фондации и институционална подкрепа" и нае служител на нея. Основна дейност на длъжността е активното търсене на публично и частно финансиране и инвестиции в подкрепа на академичната и научна дейности на АУБ.

В качеството си на самоиздържащ се университет, АУБ има отдавна създадени традиции за набиране на средства от частни дарители в подкрепа на присъщите си дейности. Един пример е осигуреното през 2022 г. дарение в размер на двеста хиляди щатски долара в подкрепа на развитието на академична инициатива в областите, свързани с екологичната устойчивост, която ще се развива през академичните години 2023-2025 г.

10. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 9. *Разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество, както и информация*

за изпълняване на двустранни спогодби, споразумения и др. двустранни документи (междуправителствени и/или междуинституционални)

През м. февруари 2023 г., в качеството си на асоцииран партньор, АУБ подписа комюнике в подкрепа на развитието и напредъка на бакалавърските изследователски мрежи в Европа, обсъдено и изготвено от представители на следните партньори по проекта: *Universität Oldenburg* (Германия, координатор), *Universitat Oberta de Catalunya* (Барселона, Испания), *Universität Wien* (Виена, Австрия), *Atlantik Technological University* (Голуей, Ирландия), *LCC International University* (Клайпеда, Литва), *The University of Warwick* (Ковънтри, Великобритания) и АУБ. На заключителния симпозиум по проекта, състоял се на 24 февруари, АУБ беше представен от заместник-ректора по академичната дейност проф. д-р Минингер. АУБ се присъедини към същите партньори в нова инициатива за кандидатстване по проект по програма Еразъм+, която, ако бъде успешна, ще създаде условия за по-нататъшно развитие на възможностите за въвличане на студентите на бакалавърско ниво в дейности по научни изследвания.

През м. юни 2023 г. АУБ подписа третото си поредно петгодишно споразумение с Центъра за академични изследвания в София.

АУБ има двадесет и три (23) активни институционални споразумения.

АУБ активно участва в глобални университетски мрежи, каквито са *The Open Society University Network*, *The Global Liberal Arts Alliance* и *Association of American International Colleges and Universities*.

АУБ продължава да развива нови институционални отношения в областта на научните изследвания и да насърчава и поддържа дългогодишни такива. Например, само през последната учебна година (2022-23) АУБ подписа договори за академично сътрудничество с Институт по математика и информатика към БАН, Център за академични изследвания София (продължение за още 5 години), Югозападен университет, *Universidad de Alicante*, *Virginia Wesleyan University*, *University of Georgia*, *Virginia Commonwealth University*.

11. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 10. *Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло*

АУБ оказва съществена подкрепа за осъществяване на приложни изследвания в рамките на ръководени от преподаватели студентски проекти. Забележителен пример за това е нашата програма *Elevate*: <https://www.aubg.edu/aubg-elevate-accelerator/> .

Приобщаването на студентите към приложни изследвания се подкрепя и от активния Бизнес клуб на АУБ; <https://aubgbusinessclub.com/>

Активизирането на изследователската дейност на АУБ в региона се подпомага и чрез участието на университета в проекти, финансирани от ЕС и с участието на регионални партньори: <https://www.aubg.edu/externally-funded-projects/> . Например, участието на АУБ в *Smart Entrepreneurship Accelerator SEA* способства приложни изследвания в сътрудничество с гръцки партньори и партньори от югозападния български регион.

12. Планове и насоки за бъдеща работа през 2023 г.

- Усъвършенстване на съвременната среда за обучение в стил *liberal arts*, която подкрепя положителните взаимоотношения на студентите с институцията и набляга на житейските и предприемаческите умения.
- Интегриране на бакалавърските дейности в един кампус, за да се насърчи стабилна общност и да се поощри взаимодействието между всички заинтересовани страни.
- Развитие на дейностите на Център за информация, демокрация и гражданство (ЦИДГ), в това число научни и научно-приложни изследвания и интегриране на резултатите в учебния процес.
- Институционални мерки за подкрепа на научната и изследователска дейност, създаване на структури за разширяване и подобряване институционалната култура на научните изследвания, насочване и популяризиране на изследователската стратегия на институцията и съгласуване със стратегически

цели и планове, непрекъснато подобряване на възможностите за професионално развитие, свързани с научните изследвания.

- Привличане на качествен международен академичен състав от цял свят.
- Увеличаване на броя на новоприетите студенти, като същевременно се запази качеството на приеманите студенти.
- Осигуряване на възможности за учене през целия живот и избрани специализирани програми за напреднали/завършили студенти (кампус в гр. София). Разширяване на електронните технологии за целите на образователните програми на АУБ.
- Развитие на програма за устойчиво развитие в партньорство с представители на бизнеса.
- Подкрепа за предприемачески инициативи на студенти с корпоративна подкрепа и академично ръководство.

22.06.2023 г.
гр. Благоевград

Проф. Джей Ди Минингер, Ph.D.
Първи зам.-ректор акад. дейност
Американски университет в България